

# Zmiany w kodeksie drogowym

Autor:

Kodeks drogowy jest zbiorem przepisów, które pozwalają wszystkim bezpiecznie poruszać się po drogach. Ich podstawą jest Prawo o ruchu drogowym. 6 września 2001 roku zostało ono zmienione przez Sejm, a nowe przepisy zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2002 roku.

Dotyczą wszystkich zagadnień związanych z ruchem drogowym i dlatego każda z osób mająca w swoim codziennym życiu związek z ruchem drogowym powinna się z nimi zapoznać. Zmiany obejmują: kierowców, kandydatów na prawo jazdy, rowerzystów, policjantów, drogowców, instruktorów, egzaminatorów i wielu innych.

Zmiany dotyczą głównie następujących spraw: przewozu dzieci w samochodach, przewozu dzieci do szkół, używania telefonu komórkowego, zmiany pasa ruchu na skrzyżowaniu, ustępowania pierwszeństwa tramwajom, używanie świateł zewnętrznych i pasów bezpieczeństwa, ciągnięcia przyczep, przejazdu rowerem przez jezdnię oraz jazdy po poboczu, przywilejów dla osób niepełnosprawnych, kontroli ruchu drogowego, pojazdów uprzywilejowanych i nienormatywnych, rejestracji pojazdów, przebudowy pojazdów, uzyskania prawa jazdy, badań lekarskich, rzeczoznawców samochodowych, struktur Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, itd.

## PRZEWÓZ DZIECI NA PRZEDNIM SIEDZENIU

Od 1 stycznia 2002 r. podniesiona została dolna granica wieku, od której można przewozić dziecko na przednim siedzeniu pojazdu samochodowego. Dzieci poniżej 12 lat można przewozić z przodu tylko w fotelikach ochronnych.

Dotyczy to wszystkich samochodów osobowych, autobusów, samochodów ciężarowych i innych pojazdów samochodowych, nawet, gdy nie są one wyposażone w pasy bezpieczeństwa. Należy także pamiętać, że na przednim siedzeniu nie można:

- stosować innych niż foteliki urządzeń ochronnych (jest to możliwe na tylnych siedzeniach),
- przewozić dziecka tyłem do kierunku jazdy, jeżeli pojazd wyposażony jest w poduszkę powietrzną dla pasażera.

## PRZEWÓZ DZIECI SAMOCHODEM WYPOSAŻONYM W PASY BEZPIECZEŃSTWA

Dotychczas to rodzice lub opiekunowie dziecka oceniali, czy jest ono wystarczająco duże, aby skorzystać z pasów bezpieczeństwa zamiast fotelika lub innego urządzenia do przewozu dzieci.

Od 13 maja 2002 r. każde dziecko w wieku do 12 lat, które nie przekracza 150 cm wzrostu, musi być przewożone w foteliku ochronnym lub w innym urządzeniu ochronnym.

Dzieci starsze niż 12 lat lub mające wzrost powyżej 1,5 m wzrostu, używaj ą pasów bezpieczeństwa.

## PRZEWÓZ DZIECI DO SZKÓŁ

Ze względu na wprowadzoną reformę szkolnictwa koniecznym stał się przewóz dzieci do szkół. Dzieci mogą być przewożone normalnymi pojazdami, na których umieszczono tabliczkę z symbolem "dzieci", lub autobusami szkolnymi, popularnie zwanymi "gimbusami".

Autobusem szkolnym jest autobus barwy pomarańczowej, oznaczony z przodu i z tyłu prostokątnymi tablicami barwy białej, z napisem barwy czarnej "autobus szkolny". Oczywiście, jeżeli autobus nie przewozi dzieci, tablice te powinny być zdjęte lub zasłonięte. Jeżeli na stojącym gimbusie widać tablicę barwy żółtej ze znakiem STOP kierowcy innych pojazdów muszą się zatrzymać. Migające światła awaryjne oznaczają, że z gimbusu wysiadają lub wsiadają dzieci i należy zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok niego.

Jeżeli kierowca autobusu szkolnego sygnalizuje zamiar włączenia się do ruchu, kierowca innego pojazdu powinien zwolnić, a gdy jest to konieczne, zatrzymać się, aby ułatwić mu ten manewr.

#### UŻYWANIE TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH PODCZAS JAZDY

Dotychczasowe przepisy zezwalały na używanie telefonów komórkowych pod warunkiem korzystania z urządzenia głośno mówiącego. Określenie "urządzenie głośnomówiące" budziło wiele nieporozumień. Zmieniony od 1 stycznia 2002 r. przepis ostatecznie przesądza, że zabronione jest korzystanie z telefonów wymagających trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku.

Oczywiście, tak jak dotychczas, przepis nie obejmuje innych niż telefony urządzeń nadawczo-odbiorczych - np. CB radia.

#### WYJEŹDŻANIE Z DROGI ŹWIROWEJ

Od 1 stycznia 2002 r. droga żwirowa została zakwalifikowana do dróg gruntowych i dlatego kierowca wyjeżdżający z takiej drogi na jezdnię jest włączającym się do ruchu - i powinien ustąpić pierwszeństwa.

#### ZMIANA PASA RUCHU NA SKRZYŻOWANIU

Od nowego roku, zmieniając pas ruchu na skrzyżowaniu, należy ustąpić pierwszeństwa pojazdowi już jadącemu po tym pasie oraz pojazdowi, który zamierza wjechać na ten pas z prawej strony.

#### USTĘPOWANIE PIERWSZEŃSTWA TRAMWAJOM

Nowe przepisy jednoznacznie uściśliły bezwzględne pierwszeństwo pojazdu szynowego (tramwaju) wobec

innych uczestników ruchu, z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- ze znaków drogowych lub sygnałów wynika inny sposób zachowania,
- tramwaj wyjeżdża z zajezdni lub z pętli tramwajowej na jezdnię.

## USTĘPOWANIE MIEJSCA

Przywrócone zostały jasne zasady związane z koniecznością ustępowania miejsca (usunięcia się z drogi nadjeżdżającego pojazdu lub nadchodzącego pieszego).

Pieszy idący po lewej stronie jezdni musi ustąpić miejsca pojazdom nadjeżdżającym z kierunku przeciwnego.

Pieszy idący po drodze dla rowerów musi ustąpić miejsca nadjeżdżającym rowerom (nie dotyczy to osób niepełnosprawnych).

Kierujący pojazdem znajdujący się na części jezdni, po której jeżdżą pojazdy szynowe (np. tramwaje), musi ustąpić miejsca nadjeżdżającym pojazdom szynowym.

Rowerzysta korzystający z chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów i pieszych musi ustąpić miejsca pieszym.

## UŻYWANIE ŚWIATEŁ ZEWNĘTRZNYCH

Sprecyzowane zostały zasady używania świateł postojowych lub pozycyjnych. Światła postojowe lub pozycyjne powinny być używane jedynie podczas zatrzymania nie wynikającego z warunków lub przepisów ruchu drogowego (np. nie można używać tych świateł podczas przymusowego zatrzymania wynikającego z nadawanego przez sygnalizację świetlną sygnału czerwonego lub podczas zatoru drogowego).

## UŻYWANIE PASÓW BEZPIECZEŃSTWA

Od 1 stycznia 2002 r. osoby zwolnione z obowiązku używania pasów ze względów zdrowotnych, zamiast zaświadczenia, będą musiały uzyskać orzeczenia lekarskie stwierdzające ten fakt.

## CIĄgniĘCIE PRZYCZEP

Od nowego roku wprowadzono możliwość ciągnięcia:

- trzech i więcej przyczep - w przypadku zespołu złożonego z ciągnika rolniczego lub wolnobieżnego i przyczep,

- dwóch i więcej przyczep - w przypadku zespołu złożonego z innego pojazdu silnikowego (np. z samochodu ciężarowego, ciągnika samochodowego itp.) i przyczep.

Przejazd zespołu pojazdów z większą niż dotychczas liczbą przyczep będzie możliwy po uzyskaniu zezwolenia wydawanego na przewozy nienormatywne.

## RUCH POJAZDÓW WYKONUJĄCYCH PRACĘ NA DRODZE

Zezwolono na poruszanie się po autostradach i drogach ekspresowych pojazdami wykonującymi na nich prace remontowe, porządkowe lub modernizacyjne nawet, gdy nie rozwijają one prędkości 40 km/h lub nie są pojazdami samochodowymi. Pojazdy te muszą wysyłać żółte sygnały błyskowe.

## KORZYSTANIE Z DROGI PRZEZ MOTOROWERZYSTĘ

Przywrócone zostały obowiązujące do 1997 r. zasady ruchu motorowerów, zgodnie, z którymi kierujący motorowerem powinien poruszać się po poboczu. Ruch motoroweru po jezdni może odbywać się jedynie wówczas, gdy jazda motorowerem utrudniłaby poruszanie się pieszych lub gdy pobocze nie nadaje się do jazdy.

## ROWER PRZEJEŹDZAJĄCY PRZEZ JEZDNIĘ

Zgodnie z nowymi przepisami kierowca musi zachować szczególną ostrożność przy zbliżaniu się do przejazdu dla rowerzystów. Oczywiście tak jak dotychczas powinien ustępować pierwszeństwa rowerom przejeżdżającym przez przejazd.

Kierowca skręcający w drogę poprzeczną ma pierwszeństwo, przed rowerzystą przejeżdżającym przez jezdnię, z wyjątkiem sytuacji, gdy rowerzysta znajduje się na wyznaczonym przejeździe.

## JAZDA ROWERZYSTY PO POBOCZU

Wjazd rowerzysty z drogi rowerowej na pobocze jest włączaniem się do ruchu. Dlatego wyjeżdżając na pobocze rowerzysta musi zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa innym uczestnikom ruchu poruszającym się po poboczu.

## ZASADY KORZYSTANIA Z DROGI PRZEZ ROWERZYSTĘ

Rowerzysta ma obowiązek korzystać z istniejącej drogi dla rowerów lub drogi dla rowerów i pieszych. Gdy nie ma drogi dla rowerów, wówczas rowerzysta powinien w pierwszej kolejności korzystać z pobocza, jednocześnie pamiętając o wciąż obowiązującej zasadzie nakazującej zrezygnować z jazdy poboczem, o ile jazda rowerem utrudniłaby poruszanie się pieszych lub gdy pobocze nie nadaje się do jazdy. Dopiero w ostateczności, gdy nie ma drogi rowerowej i gdy rowerzysta nie może skorzystać z pobocza (ze względu na jego brak lub ze względu na stojące na nim pojazdy) możliwa jest jazda prawą stroną jezdni. Oczywiście kierujący rowerem powinien jechać możliwie blisko prawej krawędzi jezdni, a w przypadku gdy jedzie więcej niż jeden rower, powinny one poruszać się jeden za drugim.

## JAZDA ROWEREM PO CHODNIKU

Tak, jak dotychczas, rowerzysta może wyjątkowo skorzystać z chodnika. Zmieniły się jednak warunki, które muszą być spełnione, aby mógł on wjechać na chodnik.

Rowerzysta może jechać po chodniku, gdy:

- dozwolona prędkość dla pojazdów na jezdni przekracza 60 km/h,
- szerokość chodnika wynosi co najmniej 2 m.

Jadąc po chodniku, rowerzysta powinien jechać powoli, zachowywać szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym, czyli usuwać się z ich drogi zapewniając im swobodę korzystania z chodnika.

## WSPÓLNA JAZDA ROWERAMI OSOBY DOROSŁEJ Z DZIECKIEM

Od nowego roku osoby dorosłe mogą wybrać się na przejażdżkę rowerową z dzieckiem poniżej 10 lat.

Opiekun dziecka może poruszać się wraz z nim po chodniku, jadąc powoli i ustępując miejsca pieszym. W razie braku chodnika może jechać po poboczu. Wyjątkowo, gdy nie ma możliwości korzystania z chodnika lub pobocza, opiekun i jadące wraz z nim dziecko mogą jechać jezdnią po jej lewej stronie (co umożliwi obserwację nadjeżdżających pojazdów, którym rowerzyści powinni ustąpić miejsca - usunąć się z ich toru jazdy). Opiekun i dziecko powinni jechać jeden za drugim jak najbliżej krawędzi jezdni (osoba dorosła najlepiej tuż za dzieckiem tak, aby pozostawało ono pod jej kontrolą).

## PRZYWILEJE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Od wielu lat osoby niepełnosprawne korzystają z ułatwień w ruchu drogowym. Nowe przepisy nie zmieniły tych przywilejów, ale określiły nowe zasady uprawniające do skorzystania z ulg. i tak niezbędnym warunkiem jest zaopatrzenie pojazdu w kartę parkingową, która powinna być umieszczona za przednią szybą w sposób umożliwiający jej odczytanie. Taką kartę będą mogły umieścić jedynie osoby niepełnosprawne kierujące pojazdem lub nim przewożone, które mają obniżoną sprawność ruchową. Kartę parkingową wydaje starosta na podstawie orzeczenia i opinii komisji orzekającej powołanej do rozstrzygania o uprawnieniach rentowych.

Ważnym jest, że polski posiadacz karty parkingowej będzie mógł korzystać z przywilejów dla niepełnosprawnych tak, że za granicą. Trzeba oczywiście pamiętać, że o rodzaju ulg i ułatwień decyduje w sposób odmienny ustawodawstwo krajowe każdego z państw osobno. Osoby niepełnosprawne posiadające dotychczas wydane legitymacje mogą z nich korzystać do 1 lipca 2002 r., umieszczając je za szybą tak, jak kartę parkingową. Te 6 miesięcy od dnia wejścia zmian w życie, to czas na uzyskanie opinii z komisji orzekającej o niepełnosprawności. Dotyczy to, oczywiście tych osób, które są niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej. Inne osoby, które nie spełniają warunków określonych w tych przepisach, nie będą mogły zachować dotychczas nabytych uprawnień.

## KONTROLA RUCHU DROGOWEGO

Już od 1 stycznia 2002 r. pojazd, który został usunięty z drogi ze względu na naruszenie przepisów ruchu drogowego lub ze względu na brak tablic rejestracyjnych albo stan wskazujący, że nie jest używany musi zostać odebrany przez właściciela lub inną uprawnioną osobę w terminie 6 miesięcy od dnia jego usunięcia. Jeżeli usunięty pojazd nie zostanie odebrany po 6 miesiącach, lub gdy nie można ustalić uprawnionej do odbioru osoby zostaje przejęty z mocy ustawy na własność gminy albo skarbu państwa.

Ponadto: zrezygnowano z możliwości usuwania pojazdów, których stan techniczny zagraża jedynie porządkowi ruchu drogowego, nie stanowiąc niebezpieczeństwa (np. pojazdu z niewłaściwie oświetloną tablicą rejestracyjną). Wprowadzono obligatoryjne usunięcie pojazdu z drogi w przypadku przekroczenia wymiarów.

Straż Graniczna i organy celne otrzymały prawo odmowy wjazdu do Polski pojazdów:

- kierowanych przez osoby pod wpływem alkoholu lub narkotyków, albo przez osoby nie posiadające dokumentów, które są wymagane od kierowcy (prawo jazdy, dowód rejestracyjny, ubezpieczenie OC),
- w złym stanie technicznym zagrażającym bezpieczeństwu lub środowisku naturalnemu,
- ponadnormatywnych, jeżeli nie mają zezwolenia.

## UŻYWANIE POJAZDÓW UPZYWILEJOWANYCH

Rozszerzony został katalog pojazdów, które mogą być wykorzystane jako pojazdy uprzywilejowane bez konieczności uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Chodzi tu o pojazdy Sił Zbrojnych. Rozszerzono okoliczności, w których kierującemu pojazdem uprzywilejowanym wolno nie stosować się do wskazanych w przepisie zasad ruchu oraz znaków i sygnałów drogowych. Dotychczas było to związane wyłącznie z ratowaniem życia, zdrowia, mienia oraz utrzymaniem porządku i

bezpieczeństwa. Od nowego roku do tych okoliczności dojdzie wykonywanie zadań związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, którym na mocy odrębnych przepisów przysługuje ochrona.

## PRZEJAZDY POJAZDÓW NIENORMATYWNYCH

W związku z przejazdem pojazdów nienormalnych (których wymiary, masa i naciski pojazdu z ładunkiem lub bez tego ładunku przekraczają wielkości określone w przepisach) wprowadzono odpłatność za ich pilotowanie. Koszty pilotowania ponosić ma właściciel lub posiadacz pojazdu. Zmieniono zasady wydawania zezwoleń dla pojazdów nienormalnych. I tak zezwolenia będą wydawane przez:

- Generalnego Dyrektora Dróg
  - Publicznych - na jednokrotny przejazd w wyznaczonym czasie po ustalonej trasie (dla pojazdów w większym stopniu przekraczających normy).
  - starostę - na czas nieokreślony i na czas określony (dla pojazdów nieznacznie przekraczających normy).
- Oczywiście szczegółowe zasady wydawania zezwoleń będą określone w przepisach wykonawczych.

## STAŁA REJESTRACJA POJAZDÓW

Wprowadzony został nowy dokument niezbędny do zarejestrowania pojazdu - świadectwo oryginalności. Będzie on wymagany od dnia 1 stycznia 2003 r.

Świadectwo oryginalności wydawane będzie po pozytywnym wyniku specjalistycznego badania pojazdu przeprowadzanym w celu stwierdzenia jego oryginalności. Badanie będzie odpłatne a obowiązek jego przeprowadzenia ciążyć będzie na jednej ze stron umowy kupna-sprzedaży. Można się spodziewać, że okazania tego dokumentu będzie żądał każdy potencjalny kupiec pojazdu.

W celu stwierdzenia oryginalności pochodzenia pojazdu badane będą w szczególności jawne i ukryte identyfikatory oraz takie części pojazdu jak m.in.: silnik, nadwozie, układ przeniesienia napędu i zawieszenie. Pojazd będzie uznany za oryginalny w rozumieniu przepisów, o ile:

- składa się z części wytworzonych lub zamontowanych przez producenta,
  - składa się z innych części których legalne nabycie potwierdzają dokumenty; z tego obowiązku zwolnieni są posiadacze pojazdów zarejestrowanych po raz pierwszy przed 1 stycznia 2003 r.,
  - cechy identyfikacyjne pojazdu (numery VIN, silnika itp.) zostały nabite w legalny sposób.
- Gdy pojazd nie przejdzie pozytywnie badania oryginalności, świadectwo nie zostanie wydane (pojazdu nie będzie można zarejestrować), a o fakcie stwierdzenia nieprawidłowości powiadamiana będzie Policja.

Dlatego należy pamiętać, aby:

- przy naprawach pojazdu korzystać w miarę możliwości z autoryzowanych warsztatów i oryginalnych części,
- żądać i przechowywać faktury na wykonaną usługę oraz kupione elementy,
- nie kupować części niepewnego pochodzenia (np. tych, których cena jest rażąco niska w porównaniu z cenami rynkowymi)

## ZAGUBIENIE DOKUMENTÓW POJAZDU PRZED JEGO REJESTRACJĄ

Jeżeli przed kolejną rejestracją nowy właściciel gubi dowód rejestracyjny lub kartę pojazdu wydane na poprzedniego właściciela, to może on uzyskać zaświadczenie z miejsca dotychczasowej rejestracji pojazdu i przedstawić je zamiast zagubionego dokumentu przy ubieganiu się o dopuszczenie pojazdu do ruchu.

## POWTÓRNA REJESTRACJA POJAZDU

Utrzymany został generalny zakaz powtórnej rejestracji pojazdów wcześniej wyrejestrowanych. Rozszerzono jedynie wyjątki od tego zakazu. I tak do pojazdów zabytkowych, które można było powtórnie rejestrować dołączyły pojazdy:

- odzyskane po kradzieży,
- starsze niż 25 lat i nie produkowane od lat 15, uznane za unikatowe lub mające szczególne znaczenie dla udokumentowania historii motoryzacji.

## PRZEBUDOWA POJAZDÓW (REKONSTRUKCJA I INNE ZMIANY KONSTRUKCYJNE)

Wprowadzono bezwzględny zakaz wymiany nadwozia, a także podwozia lub ramy, jeżeli to one wyposażone są w cechy identyfikacyjne.

Wprowadzono także zakaz przebudowy pojazdu polegającej na zmianie jego rodzaju, np. przeróbka samochodu osobowego na ciężarowy.

Inne zmiany w pojeździe powodujące zmianę cech i parametrów pojazdu określonych w dowodzie rejestracyjnym są możliwe pod warunkiem:

- dokonania badania technicznego (nie dotyczy zamontowania instalacji gazowej, gdyż wtedy wymagana jest homologacja),
- zgłoszenia dokonanej zmiany do organu rejestracyjnego.

## ZNIESIENIE REJONIZACJI BADAŃ TECHNICZNYCH POJAZDÓW

Zlikwidowana została rejonizacja badań technicznych pojazdów. Badania techniczne można wykonać w dowolnej stacji kontroli pojazdów na terenie całego kraju.

## ZMIANA ZASAD PRZEPROWADZANIA OKRESOWYCH BADAŃ TECHNICZNYCH

Od 1 stycznia 2002 r.

- wprowadzono coroczne badania techniczne dla przyczep o dmc powyżej 3,5 tony oraz pojazdów wykorzystywanych do nauki jazdy lub przeprowadzania praktycznej części egzaminu państwowego kandydatów na prawo jazdy,
- wyłączono z okresowych badań technicznych pojazdy zabytkowe.

## BADANIA DODATKOWE

Wprowadzono dodatkowe badania techniczne dla pojazdów:

- w których wprowadzone zostały zmiany konstrukcyjne (nie zmieniające jego rodzaju) lub wymienione zostały niektóre z elementów posiadających cechy identyfikacyjne, co spowodowało konieczność zmiany danych w dowodzie rejestracyjnym,
  - które mają być wykorzystane do nauki jazdy lub do przeprowadzania praktycznej części egzaminu państwowego kandydatów na prawo jazdy.
- Zrezygnowano z badań technicznych pojazdów, w których założono instalację do zasilania gazem.

## WYMAGANIA W STOSUNKU DO KIEROWCÓW WYKONUJĄCYCH TRANSPORT DROGOWY

Ze względu na konieczność dostosowania polskich przepisów do regulacji unijnych zmieniono zasady związane z uzyskiwaniem świadectwa kwalifikacji. I tak posiadać przy sobie świadectwo kwalifikacji powinni:

- kierowcy pojazdów samochodowych lub zespołów pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 7.5 t (dmc dotyczy zarówno pojedynczego pojazdu, jak też zespołu), którymi wykonywana jest działalność gospodarcza w zakresie przewozu rzeczy,
- kierowcy pojazdów samochodowych, którymi wykonywana jest działalność gospodarcza w zakresie przewozu osób,
- kierujący tramwajem,
- kierowcy pojazdów uprzywilejowanych,
- kierowcy pojazdów przewożących materiały niebezpieczne.

Oczywiście wymagania związane ze świadectwem kwalifikacji dla osób wykonujących transport drogowy będą zróżnicowane.

Kierowca pojazdu lub zespołu pojazdów, którym przewożone są rzeczy (ładunki) będzie musiał mieć:

- ukończone 21 lat,

- ukończony kurs doszkalaający kierowców przewożących rzeczy,
- wymagane orzeczenia lekarskie i psychologiczne.

Kierowca pojazdu samochodowego konstrukcyjnie przeznaczonego do przewozu nie więcej niż 5 osób łącznie z kierowcą, którym przewożone są osoby, będzie musiał mieć:

- ukończone 21 lat,
- wymagane orzeczenia lekarskie i psychologiczne.

Kierowca pojazdu samochodowego konstrukcyjnie przeznaczonego do przewozu powyżej 5 osób łącznie z kierowcą, którym przewożone są osoby, będzie musiał mieć:

- ukończone 21 lat,
- ukończony kurs doszkalaający kierowców przewożących osoby,
- wymagane orzeczenia lekarskie i psychologiczne.

Motorniczy:

- ukończony kurs doszkalaający kierowców przewożących osoby,
- wymagane orzeczenia lekarskie i psychologiczne.

Kierowca pojazdu uprzywilejowanego:

- wymagane orzeczenie lekarskie i psychologiczne.
- Kierowca pojazdu przewożącego materiały niebezpieczne:

- wymagane orzeczenie lekarskie i psychologiczne.

Należy pamiętać, że niezależnie od posiadanej kategorii prawa jazdy, rodzaju kierowanego pojazdu i dokonywanego przewozu, od posiadaczy świadectw kwalifikacji zawsze wymaga się wykonywania w odpowiednich terminach badań lekarskich i badań psychologicznych. Badania te trzeba robić:

- lekarskie - przed wydaniem pierwszego świadectwa kwalifikacji i następnie w wieku do 55 lat co 5 lat, a później corocznie,
- psychologiczne - przed wydaniem pierwszego świadectwa kwalifikacji i następnie jeszcze raz w ciągu roku od ukończenia 55 lat.

Koszty badań lekarskich i psychologicznych w przypadku, gdy kierowca jest zatrudniony w przedsiębiorstwie wykonującym działalność gospodarczą w zakresie przewozu osób lub rzeczy, ponosi jego pracodawca. Nowe wymagania związane ze świadectwami kwalifikacji różnią się zasadniczo w stosunku do dotychczasowych.. Dlatego przepisy przejściowe umożliwiają kierowcom korzystanie z posiadanych świadectw kwalifikacji do czasu utraty ich ważności.

Do dnia 1 stycznia 2005 roku żołnierze zasadniczej służby wojskowej kierujący pojazdami w stosunku do których wymagane jest posiadanie świadectwa kwalifikacji mogą posługiwać się zastępującym je dokumentem wydawanym przez dowódcę jednostki. Aby uzyskać ten dokument wystarczy, że potwierdzą brak przeciwwskazań zdrowotnych i psychologicznych do kierowania pojazdem.

#### WIEK NIEZBĘDNY DO UZYSKANIA PRAWA JAZDY

Od 1 czerwca 2002 r., aby uzyskać prawo jazdy kategorii A lub B należy mieć 18 lat. Jeżeli jednak osoba, która nie ukończyła tego wieku rozpocznie albo ukończy przed tym dniem szkolenie na jedną z tych dwóch kategorii, to będzie mogła uzyskać prawo jazdy na dotychczasowych zasadach, pod warunkiem, że ma ukończone 17 lat.

## DODATKOWE WARUNKI UZYSKANIA PRAWA JAZDY

W niektórych sytuacjach do uzyskania prawa jazdy niezbędnym będzie posiadanie orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem. Ma to miejsce w przypadku, gdy

- kandydat na kierowcę przewidziany jest do szkolenia na potrzeby wojska,
- w wyniku badania lekarskiego kandydata na kierowcę stwierdzona zostanie konieczność przeprowadzenia badania psychologicznego.

Dodatkowym wymaganiem do uzyskania niektórych kategorii prawa jazdy było dotychczas posiadanie prawa jazdy innej kategorii. Dla przykładu można tutaj wskazać prawo jazdy kategorii C+E, dla uzyskania którego było niezbędne prawo jazdy kategorii C. Przepisy te zostały zmienione. Od 1 stycznia 2002 r., aby uzyskać prawo jazdy wybranych kategorii, zamiast przedkładać prawo jazdy, wystarczy wcześniejsze ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu na wymaganą do tego uprawnienia podstawową kategorię prawa jazdy.

Dodatkowe warunki uzyskania prawa jazdy kategorii:

- C, C1, D lub D1 - ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu dla kategorii B
- B+E - ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu dla kategorii B
- C+E - ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu dla kategorii C
- C1+E - ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu dla kategorii C1
- D+E - ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu dla kategorii D
- D 1 + E - ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu dla kategorii D1

## PRAWA JAZDY DLA ŻOŁNIERZY

Dość istotną zmianą jest wprowadzenie, zamiast prawa jazdy, zastępczego dokumentu wydawanego przez dowódcę żołnierzom zasadniczej służby wojskowej na czas nie dłuższy niż jeden rok. Oczywiście wcześniej żołnierz musi ukończyć w jednostce normalne szkolenie i zdać egzamin w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego. Po ukończeniu służby wojskowej dokument ten podlega wymianie na normalne prawo jazdy, które wydaje starosta na koszt rezerwisty.

## WYDAWANIE WTÓRNIKÓW DOKUMENTÓW

Dla posiadacza prawa jazdy, pozwolenia do kierowania tramwajem lub świadectwa kwalifikacji wprowadzono nowy obowiązek konieczność zawiadomienia wydziału komunikacji o zniszczeniu tych dokumentów w stopniu powodującym ich nieczytelność. W przypadku zniszczenia dokumentu warunkiem uzyskania wtórnika jest oczywiście jego zwrot.

## COFNIĘCIE UPRAWNIEŃ

Od 1 stycznia 2002 r. prawo jazdy można utracić także w przypadku badania psychologicznego zakończonego wynikiem negatywnym.

## BADANIA LEKARSKIE KIEROWCÓW

Wprowadzono dodatkowe badania lekarskie przeprowadzane na podstawie skierowania:

- policji - gdy kierujący prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub innych podobnych środków,
- starosty - gdy otrzymał on zawiadomienie od zespołu orzekającego o niepełnosprawności kierowcy.

W pierwszym przypadku badanie ma na celu ustalenie, czy osoba skierowana nie jest uzależniona od alkoholu, co wyklucza możliwość posiadania prawa jazdy. W drugim przypadku chodzi o sprawdzenie, czy rencista ze względu na posiadaną niepełnosprawność nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem.

## BADANIA PSYCHOLOGICZNE KIEROWCÓW

Wprowadzono dodatkowe badania psychologiczne przeprowadzane na podstawie skierowania policji w przypadku, gdy:

- kierujący prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub innych podobnych środków,
- kierujący otrzymał ponad 24 punkty karne.

## UREGULOWANIE STATUSU RZECZOZNAWCY TECHNIKI SAMOCHODOWEJ

Nowe przepisy uporządkowały działalność rzeczoznawców związanych z motoryzacją. Wprowadzono

pojęcie rzeczoznawcy techniki samochodowej, którym jest osoba wpisana na listę rzeczoznawców prowadzoną przez Ministra właściwego d/s transportu. Do zadań rzeczoznawcy należy wystawianie opinii:

- na podstawie których nabijane są cechy identyfikacyjne (numery nadwozia, silnika itp.) w przypadku ich skorodowania lub zniszczenia podczas wypadku drogowego albo naprawy,
- o zakwalifikowaniu pojazdu, jako unikatowy lub mający znaczenie dla udokumentowania historii motoryzacji w celu ponownej jego rejestracji,
- określających podstawowe parametry pojazdu, w przypadku trudności w ich ustaleniu na podstawie dokumentów lub podczas standardowego badania technicznego.

Rzeczoznawcy mogą świadczyć także inne usługi w stosunku do których ustawodawca nie zastrzegł ich wyłączności. Posiadanie potwierdzenia wysokich kwalifikacji w postaci wpisu na listę będzie z pewnością sporym atutem na rynku. Aby zostać wpisany na listę rzeczoznawców kandydat musi spełniać następujące warunki:

- musi być obywatelem polskim i posiadać wyższe wykształcenie,
- powinien mieć prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C,
- powinien mieć 5 letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją,
- nie może być karany za przestępstwo umyślne,
- powinien mieć certyfikat potwierdzający odpowiednią wiedzę i kompetencje.

Rzeczoznawców, którzy uzyskali uprawnienia zawodowe na podstawie przepisów obowiązujących jeszcze kilkanaście lat temu będą musieli uzyskać certyfikat do 31 grudnia 2004 r.

#### ZMIANY DOTYCZĄCE DIAGNOSTÓW

Nowe przepisy zmieniły okres po upływie którego diagnosta, któremu cofnięto uprawnienia do prowadzenia badań technicznych, może się ponownie o nie ubiegać. Jest to 5 lat zamiast poprzednich 3.

#### ZMIANY DOTYCZĄCE INSTRUKTORÓW I EGZAMINATORÓW

Dla instruktorów i egzaminatorów nowe przepisy wprowadziły:

- konieczność poddawania się kontrolnym badaniom lekarskim i psychologicznym na zasadach określonych dla kierowców wykonujących transport drogowy,
- zmianę zasad wydawania legitymacji - legitymacja wydawana jest na okres wynikający z kontrolnych badań lekarskich i psychologicznych,
- zlikwidowanie obowiązku posiadania przez nich świadectwa kwalifikacji,
- zakaz pełnienia funkcji instruktora, kierownika lub właściciela (współwłaściciela) szkoły nauki jazdy przez czynnego zawodowo egzaminatora,
- ochronę egzaminatora na zasadach przysługujących funkcjonariuszowi publicznemu.

## PRZYWRÓCENIE UPRAWNIENÍ WYKŁADOWCOM

Osoby, które miały uprawnienia wykładowcy na podstawie przepisów obowiązujących w okresie od 1 stycznia 1992 r. do 30 czerwca 1999 r. będą mogły nadal nauczać kandydatów na kierowców.

## NOWE ZASADY WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ZWIĄZANEJ Z RUCHEM DROGOWYM

Niektóre zadania związane z ruchem drogowym wykonywane są przez przedsiębiorców. Ze względu na wagę tych zadań oraz konieczność zapewnienia skutecznego nadzoru nad ich wykonywaniem ze strony publicznej administracji, koniecznym jest reglamentacja tej działalności w postaci zezwoleń. Nowe przepisy uregulowały w sposób szczegółowy zagadnienia związane z wydawaniem i cofaniem zezwoleń w odniesieniu do:

- szkolenia kandydatów na kierowców,
- produkcji tablic rejestracyjnych,
- badań technicznych pojazdów,
- badań psychologicznych kierowców.

Wprowadzona została zasada, że przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie, którego dotyczą zmiany, mogą ją prowadzić nadal, pod warunkiem uzyskania nowych zezwoleń najpóźniej do dnia 1 stycznia 2003 r. Ze względu na fakt, że w nowych przepisach przewidziano nowe zadanie wykonywane przez przedsiębiorców badanie oryginalności pojazdu - także ta działalność objęta została zezwoleniami.

## UTWORZENIE STRUKTUR BRD W POLSCE

Od 1993 r. na podstawie uchwały Rady Ministrów działa w Polsce Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego jako organ doradczy Rady Ministrów. Z jej inicjatywy powstały wojewódzkie rady bezpieczeństwa ruchu drogowego, mające za zadanie wymianę informacji i koordynację działań administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji pozarządowych. Nowe przepisy ruchu drogowego porządkują tę sytuację powołując Krajową Radę BRD oraz jednolite struktury wojewódzkie.